

Pomník Hanse Kudlicha

objekt č. 54 | Nová Ves

Vrcholku na jihu Teplic, dříve zvanému Jalovčina, dnes nikdo neřekne jinak než Kudlich. Jméno, které nese řada ulic, náměstí i rozhleden na mnoha místech Česka, Rakouska i Německa, patří svého času nejmladšímu poslanci rakouského Říšského sněmu Hansi Kudlichovi.

Hans Kudlich se narodil v roce 1823 v Úvalně na česko-polském pomezí, studoval filosofii a práva a zúčastnil se vídeňských bojů v revolučním roce 1848. Jeho skutečná politická kariéra začala paradoxně tehdy, když si přijel do rodné vsi doléčit zranění od bajonetu. Místní ho navrhli jako kandidáta do Říšského sněmu, kam byl ve svých 25 letech zvolen. Přednesl tam návrh na zrušení poddanských vztahů, tedy i roboty, a ten vstoupil v září 1848 v platnost. Více toho už nestihl, protože sněm byl nedlouho poté rozehrán. Kudlich se posléze zapojil do různých povstání v Německu, nakonec ale uprchl do Švýcarska, kde vystudoval medicínu. Protože byl za účast v revolučních bojích roku 1851 odsouzen k smrti, emigroval do Spojených států amerických, kde pracoval jako lékař. Po omilostnění císařem v roce 1867 sice ještě několikrát svou vlast navštívil, definitivně se do ní ale vrátil na své přání až po smrti v roce 1917. Konce mocnářství se tedy už nedočkal.

Po celé monarchii vyrostla tomuto odvážnému poslanci řada pomníků; jeden z nich si roku 1888 vymohli i obyvatelé Teplicka. Na Jalovčině u Nové Vsi, odkud je kruhový výhled na celou kotlinu mezi Krušnými horami a Středohořím, byl vztyčen čtyřmetrový obelisk, jehož podnož tvořilo na sto padesát kamenů s vytesanými jmény okolních obcí. Kameny leží vždy tak, že ukazují směr k obci od obelisku, nápisy jsou až na čtyři výjimky německé a najdeme mezi nimi i několik obcí zaniklých po válce nebo kvůli těžbě uhlí. Některé se však po více než sto letech obtížně luští.

V roce 1985 musel pomník ustoupit stavbě vodojemu. Počátkem 90. let byl znovu vztyčen asi 200 metrů od původního stanoviště.